

Gorzów Wielkopolski, dnia 10 lipca 2024 roku

WPN.6202.21.2024.MC

Założenia do opracowania dokumentacji projektów planu ochrony rezerwatów przyrody: „Przygielkowe Moczary”, „Wrzosiec”, „Zacisze”

Celem zaplanowanych prac jest sporządzenie planów ochrony trzech rezerwatów przyrody położonych w województwie lubuskim: „Przygielkowe Moczary”, „Wrzosiec” oraz „Zacisze”

1. Projekt planu ochrony zostanie wykonany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), w szczególności art. 20 oraz 28 ww. ustawy,
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz 794).
- 3) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U.2014.1713).

Przy sporządzaniu ww. projektów planów ochrony należy uwzględnić zakres planu zadań ochronnych (dalej PZO) dla obszarów Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody

2. Dane o rezerwatach przyrody:

a) Przygielkowe Moczary

- **Data uznania za rezerwat przyrody:** 2013.01.04, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 59/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2012r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 20.12.2012 r. poz. 2829); Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.10.2015 r., poz. 1750);
- **Klasyfikacja rezerwatu przyrody: Rodzaj** – T (torfowiskowy), ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – PFi (fitocenotyczny), podtyp– zn (zbiorowisk nieleśnych); ze względu na główny typ ekosystemu: typ – ET Torfowiskowy (bagienny), podtyp – tw (torfowisk wysokich);

- **Właściciel, zarządzający:** Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki
- **Położenie:** Województwo lubuskie, powiat żarski, gmina Przewóz, obręb ewidencyjny Lipna, dz. nr 584, 575, 572, 555, 583, 576.

- **Powierzchnia objęta ochroną:** 101,91 ha

- **Opis przedmiotu poddanego ochronie:**

Rezerwat obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, w tym siedliska rzadkich gatunków różnych roślin. Obszar charakteryzuje się występowaniem fitocenoz reprezentujących siedliska: 3130 - Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea*, 7150 - Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*) oraz 7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe). W wodno-torfowiskowych ekosystemach występują rzadkie i zagrożone gatunki roślin: ponikło wielolodygowe *Eleocharis multicaulis*, przygielka brunatna *Rhynchospora fusca*, wrzosiec bagienny *Erica tetralix*. Obszar jest również atrakcyjnym miejscem dla fauny preferującej siedliska wodno-błotne.

- **Cel ochrony:** zachowanie zbiorowisk roślinności bagiennej i torfowiskowej, szczególnie mszaru przygielkowego z charakterystycznymi gatunkami zespołu przygielki brunatnej oraz mszaru wysokotorfowiskowego.

- **Ustanowione zadania ochronne:** TAK

Zarządzenie nr 34/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 1 marca 2024 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Przygielkowe Moczary

Link do strony rezerwatu przyrody w Centralnym Rejestrze form Ochrony Przyrody:

<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewrezerwatprzyrody.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.R.P.1503>

b) **Wrzosiec**

- **Data uznania za rezerwat przyrody: 1970.05.16, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:** Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 11, poz. 99 z dn. 15.04.1970 r.); Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.; Zarządzenie Nr 8/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 714)

- **Klasyfikacja rezerwatu przyrody: Rodzaj – FI (florystyczny),**

Ze względu na dominujący przedmiot ochrony: **typ** – PFI (florystyczny), **podtyp** – rzk (roślin zielnych i krzewinek),

ze względu na główny typ ekosystemu: **typ** – EL (leśny i borowy), **podtyp** – bni (borów nizinnych)

- **Położenie:** Województwo lubuskie, powiat żarski, gmina Lipinki Łużyckie, obr. ewidencyjny Grotów

- **Właściciel, zarządzający:** Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki

- **Powierzchnia pod ochroną:** 64,96 ha Dz. nr 616(cz) – 3,60 ha, nr 617 – 28,60 ha, nr 639 – 32,76 ha

- **Opis przedmiotu poddanego ochronie:** Rezerwat położony jest pośród lasów Nadleśnictwa Wymiarki. Obszar rezerwatu jest wybitnie płaski o niezdecydowanym

kierunku spływu. Brak infiltracji wgłębnej prowadzi do wtórnego zabagnienia gleby, niekorzystnego dla rozwoju lasu i wytwarzania się ubogich kwaśnych zbiorowisk z dużą ilością torfowców, trzęślicy, bagna zwyczajnego, borówki bagiennej innych zbliżonych ekologicznie roślin. Ze względu na duże wymagania siedliskowe wrzośca należy utrzymywać wysoki poziom wód gruntowych. Zespół *Molinio – Pinetum* jest dobrze wykształcony poprzez szatę roślinną runa leśnego, w której najczęstsze są: *Molinia coerulea*, *Polytrichum commune*. Występuje tu 7 gat. drzew: sosna zwyczajna, brzoza gruczołkowata, brzoza omszona, dąb szypułkowy, olcha czarna, olsza szara, jarząb pospolity.

- **Cel ochrony:** Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu z wrzoścem bagiennym.

- **Posiada plan ochrony:** NIE

Rozporządzenie Nr 15 Wojewody Lubuskiego z dnia 26 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Rezerwatu Przyrody "Wrzosiec" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 19 z 29.03.2004 r., poz. 335) – utraciło moc prawną z dniem 31 grudnia 2023 roku.

- **Ustanowione zadania ochronne:** TAK

Zarządzenie nr 3/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 marca 2024 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Wrzosiec

- Link do strony rezerwatu przyrody w Centralnym Rejestrze form Ochrony Przyrody:

<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewrezerwatprzyrody.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.R.P.12>

c) **Zacisze**

- **Data uznania za rezerwat przyrody 2013.01.04, akt prawny obejmujący ochroną:**

Zarządzenie Nr 57/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 20.12.2012 r. poz. 2826); Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.10.2015 r., poz. 1752).

- **Klasyfikacja rezerwatu przyrody: Rodzaj – T** (torfowiskowy),

Ze względu na dominujący przedmiot ochrony: **typ – PFi** (fitocenotyczny), **podtyp – zn** (zbiorowisk nieleśnych);

ze względu na główny typ ekosystemu **typ – ET** Torfowiskowy (bagienny), **podtyp – tw** (torfowisk wysokich);

- **Właściciel, zarządzający:** Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki

- **Położenie:** województwo lubuskie, powiat żarski, gmina Przewóz, obręb ewidencyjny – Jamno, dz. nr 102

- **Powierzchnia objęta ochroną:** – 19,81 ha

- **Otulina** powierzchnia – **25,71 ha** obręb ewidencyjny Jamno dz. nr 103, 102, 295, 104, 101, 296.

- **Opis przedmiotu poddanego ochronie:**

Rezerwat obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, w tym siedliska rzadkich gatunków różnych roślin. Obszar charakteryzuje się występowaniem fitocenoz reprezentujących siedliska: 3130 - Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea* oraz

7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe). Niemalże na całej powierzchni występują rzadkie i zagrożone gatunki roślin m.in. ponikło wielolodygowe *Eleocharis multicaulis*, przygiętka brunatna *Rhynchospora fusca*, wrzosiec bagienny *Erica tetralix*.

Obszar jest również atrakcyjnym miejscem dla fauny preferującej siedliska wodno-błotne.

- **Cel ochrony:** zachowanie zbiorowisk roślinności bagiennej i torfowiskowej.

- **Ustanowione zadania ochronne: TAK**

Zarządzenie Nr 8/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Zacisze”.

- Link do strony rezerwatu przyrody w Centralnym Rejestrze form Ochrony Przyrody: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewrezerwatprzyrody.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.RP.1546>

3. Organizacja i zakres prac terenowych.

Wykonawca obowiązany jest do wykonania pełnej inwentaryzacji zasobów, tworów i składników przyrody wraz z ich charakterystyką i oceną stanu oraz identyfikacją i oceną zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony. Zakres prac wykonanych na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu przyrody powinien odpowiadać wymogom wyszczególnionym w **Rozdziale 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego**, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005.94.794)

Wykonawca będzie przestrzegał ogólnej metodyki prac zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi obowiązującymi w nauce oraz przewodnikach metodycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wydanyymi na potrzeby realizacji monitoringu gatunków siedlisk przyrodniczych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

4. Określenie potrzeb zmiany granic rezerwatu lub wyznaczenia otuliny

Analiza obszaru rezerwatu pod kątem ewentualnej potrzeby zmiany granic rezerwatu i utworzenia otuliny; wskazanie propozycji zmian przebiegu ww. granic i powierzchni (z uwzględnieniem spraw własnościowych):

- a) analiza obecnego stanu (granice rezerwatu, powierzchnia rezerwatu według obowiązującego aktu oraz stanu faktycznego);
- b) propozycje zmian (przyczyny zmiany granic lub powierzchni rezerwatu wraz z załącznikami graficznymi przedstawiającymi nową koncepcję);
- c) uzasadnienie, spójne z celem ochrony rezerwatu przyrody.

5. Analiza i wnioski z przeprowadzonych badań. Koncepcja ochrony rezerwatu przyrody.

Koncepcję ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, a także eliminacji lub ograniczenia

istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych należy opracować w oparciu o wytyczne zawarte w **Rozdziale 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego**, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005.94.794) ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) określenia strategicznych celów ochrony rezerwatu oraz celów ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków,
- b) określenia potrzeb i uwarunkowań zastosowania ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
- c) określenia priorytetów realizacji zadań ochronnych;
- d) określenia miejsc i zasad stosowania poszczególnych sposobów ochrony oraz szczegółowych sposobów wykonywania zabiegów ochrony czynnej, w tym określić:
  - rodzaj działań z starannym określeniem ich celu. Należy uzasadnić celowość wykonania zaproponowanych działań oraz ocenić oczekiwane skutki działań,
  - lokalizację (numer działki ewidencyjnej oraz inny sposób umożliwiający jednoznaczne i dokładne określenie proponowanych zabiegów),
  - zakres - przy zabiegach powierzchniowych należy podać dokładne powierzchnie i ich lokalizacje (płaty zapisane w postaci warstw przestrzennych), na której będą wykonywane zabiegi, szacunkową wielkość usuwanej masy np. drzew oraz techniczne uwarunkowania i sposoby realizacji działań (np. proponowana metodyka prac, sprzęt, pora roku, wysokość, częstotliwość koszenia, propozycje zagospodarowania, miejsca złożenia pozyskanej biomasy)
  - działania ochronne należy umiejscowić w przedziałach czasowych (1/ kolejny rok obowiązywania planu ochrony; 2/ pora roku, w której dany zabieg ochrony czynnej należy wykonać, z podaniem miesięcy oraz częstotliwości wykonywania działań). Należy wskazać sposoby i metody możliwe (realne) do wykonania.
  - należy dokonać analizy i oceny zaproponowanych działań, określonych w opracowywanej dokumentacji na potrzeby sporządzenia planu ochrony dla rezerwatów przyrody, w tym oszacować koszty jego realizacji (uwzględniających np. działania ochronne, monitoring, ewentualną budowę infrastruktury służącej np. udostępnieniu rezerwatu).
  - Przy określaniu rodzaju działań ochronnych należy uwzględnić działania istotne i pilne ze względu na zachowanie wartości przyrodniczych rezerwatu wskazanych w jego celu ochrony.

6. Sposób formułowania celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000

Dla każdego siedliska zostanie zdefiniowany:

- a) Ogólny cel ochrony – np. utrzymanie lub poprawa określonego stanu ochrony (FV, U1,U2) siedliska w obszarze.
- b) Cel w zakresie powierzchni siedliska, określając do utrzymania powierzchnię siedliska w ha w określonym stanie ochrony (FV,U1, U2).
- c) Cele w zakresie wszystkich wskaźników kardynalnych w obrębie parametru specyficzna struktura i funkcje. W przypadku gdy wskaźników kardynalnych jest mniej niż 5, należy określić cele dla wybranych, istotnych wskaźników pomocniczych, tak by łączna liczba wskaźników dla których określamy cele wynosiła 5-6. **Uwaga:** Dla

każdego wskaźnika dla którego cel ochrony nie został sformułowany w obrębie zarządzenia PZO, należy w uzasadnieniu podać przyczynę odstąpienia od ich formułowania. Np: „w związku z wyłączeniem większości obszaru siedliska z użytkowania gospodarczego i właściwym jego zachowaniem w zakresie wszystkich wskaźników, przewidywane jest samoistne utrzymanie się cech siedliska, także tych opisanych wskaźnikami pomocniczymi (niekardynalnymi) we właściwym stanie.

Dla każdego **gatunku roślin i zwierząt** oddzielnie (oprócz ptaków) zostanie zdefiniowany:

- a) Populacja: cel w zakresie utrzymania określonej liczebności populacji (osobniki, pary, stanowiska) w obszarze.
- b) Siedlisko: cel dla 3 (lub mniejszej liczby, jeśli nie zostały wyszczególnione w metodyce) wskaźników w obrębie parametru *siedlisko*: utrzymanie oceny FV wskaźnika na docelowym obszarze lub liczbie stanowisk.

Uwaga: Każdy typ populacji danego gatunku należy traktować jako oddzielny przedmiot ochrony, tj. w przypadku obecności w obszarze kilku typów populacji: (lęgowa, zimująca, przelotna, rozrodcza) dla każdego typu populacji oddzielnie należy wyznaczyć cel w zakresie parametru *populacja* i parametru *siedlisko*.

Każdy cel powinien być:

- a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
- b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
- c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
- d) precyzyjny w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

7. Projekt planu składa się z:

- a) dokumentacji projektu planu ochrony wraz z załącznikami.
- b) projektu zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody z zakresem PZO, zgodnie z aktualnym szablonem zamieszczonym na stronie GDOS
- c) Wykonawca, dla każdego rezerwatu przyrody, wykona projekt planu ochrony w formie pisemnej, w formacie DOC (2 egzemplarze) - w wydruku kolorowym, najlepiej dwustronnym, a także w formie elektronicznej na pendrive w liczbie 2 szt., zawierających całość projektu planu ochrony. Na każdym pendrive dokumenty tekstowe należy zapisać w formacie DOC i PDF. Niezbędną dokumentację kartograficzną i fotograficzną, należy

zapisać w formacie JPG lub PDF. Natomiast dane o charakterze przestrzennym, należy zapisać w formie cyfrowych warstw wektorowych używanych w systemach informacji przestrzennej (GIS), zgodnie wymogami określonymi poniżej.

Warstwy wektorowe powinny zostać sporządzone zgodnie z dokumentem: „[Standard wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych.](#)” dostępnym na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. W przypadku zamieszczenia na stronie GDOŚ nowych wytycznych przed zakończeniem prac terenowych, należy przygotować dane dokumentacji w oparciu o nowe wytyczne.

8. Załączniki do dokumentacji.

a) Raporty z badań terenowych.

W raportach należy zamieścić fotografie dokumentujące pracę Wykonawcy/Podwykonawcy w terenie oraz fotografie badanych siedlisk, gatunków, profili glebowych, itp. Fotografie powinny być opisane. W opisach należy podać: imię i nazwisko wykonawcy, nazwę np. gatunku, siedliska, datę wykonania fotografii, współrzędne geograficzne punktu ich wykonania.

b) Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu **ochrony dla rezerwatu przyrody z zakresem PZO** — zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – zgodnie z art. 28 ust.5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

c) **Notatki/protokoły** z przeprowadzonych spotkań.

d) **Dokumentacja fotograficzna wartości przyrodniczych rezerwatu przyrody.** Niezależnie od zdjęć zamieszczanych w raportach do dokumentacji w formie elektronicznej dzieła, należy załączyć fotografie w osobnym folderze, w formacie jpg, w jakości pozwalającej na ich późniejsze wykorzystanie. Fotografie powinny być opisane (np. w osobnym pliku) zgodnie ze zobrazowanymi wartościami rezerwatu. Przy opisach należy podać: nazwę np. gatunku, siedliska, datę wykonania fotografii, współrzędne geograficzne punktu ich wykonania.

e) GPX – zawierający oryginalne (nieprzetworzone) pliki w **formacie .gpx** zarejestrowane na przenośnym urządzeniu GPS i przedstawiające przebieg każdej przeprowadzonej kontroli terenowej (sporządzone ślady GPS).

f) Wypisy i wyrisy z rejestru gruntów.

g) Porównanie ocen stanów ochrony ustalonych na podstawie przeprowadzonych badań z wcześniej pozyskanymi informacjami przyrodniczymi na temat obszaru rezerwatu przyrody.

h) Analiza przeprowadzonych działań ochronnych oraz ich skuteczności;

i) Porównanie ocen stanów ochrony ustalonych na podstawie przeprowadzonych badań z wcześniej pozyskanymi informacjami przyrodniczymi na temat obszaru rezerwatu przyrody.

j) Wnioski z przeprowadzonych badań;

k) Mapy tematyczne poglądowe w formacie A4 oraz plik JPG przedstawiające:

– typy gleb wraz z podaniem współrzędnych wykonanych odkrywek glebowych

- sieć hydrograficzną i granice zlewni oraz rowy
- roślinność (zbiorowiska roślinne, w tym roślinność potencjalna i rzeczywista)
- rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych Natura 2000 z podaniem współrzędnych geograficznych wykonanych zdjęć fitosocjologicznych
- stanowiska i siedliska gatunków oraz gatunki roślin, zwierząt i grzybów dziko występujących objętych ochroną gatunkową oraz zagrożonych wyginięciem i rzadko występujących; na mapach należy zaznaczyć tylko gatunki zinwentaryzowane w trakcie badań terenowych
- drzewostany według głównych gatunków drzew
- typy siedliskowe lasu
- walory krajobrazowe
- walory przyrody nieożywionej
- korytarze ekologiczne
- wartości kulturowe
- infrastrukturę techniczną, turystyczną i edukacyjną
- zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz zaplanowane sposoby ich eliminacji lub ograniczania
- obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową
- projektowane sposoby ochrony czynnej, w tym projektowane zabiegi ochronne
- propozycje obszarów i miejsc do udostępnienia dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych
- wskazanie obszarów i miejsc możliwych do udostępnienia dla polowania, zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części.

Opracowanie map winno być wykonane zgodnie z Wytocznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w zakresie redagowania zarządzeń regionalnego dyrektora ochrony środowiska dotyczących rezerwatów przyrody a dane przestrzenne ze „Standardem wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych”.

W przypadku niewystępowania w/w obiektów i braku konieczności sporządzania mapy tematycznej należy podać taką informację.

Do opracowania muszą być dołączone warstwy GIS

Dane dotyczące rezerwatu przyrody, jego walorów, uwarunkowań – przygotowane w przystępny sposób, każda warstwa powinna obrazować oddzielny aspekt badań i analiz, a tabele atrybutów powinny umożliwić lokalizację zdjęć fitosocjologicznych, danych zebranych w oparciu o rozporządzenie w sprawie sporządzania planu ochrony, a także umożliwić identyfikację miejsc obserwacji, stanowisk, zagrożeń, infrastruktury poprzez odpowiednie atrybuty z oznaczeniami na przygotowanych mapach tematycznych oraz tabelach, schematach, opisach, zawartych w części opisowej dokumentacji.

9. Harmonogram prac

a) prace wstępne obejmujące:

- analizę dokumentacji pozostających w zasobach m.in. Regionalnej Dyrekcji

Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, nadleśnictw, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze, parków krajobrazowych, gmin, powiatów, PGW Wody Polskie, Państwowego Monitoringu Środowiska. W razie potrzeby uzyskania pomocy ze strony RDOŚ w pozyskaniu danych, należy zwrócić się do tut. Organu na piśmie.

- analiza obowiązujących granic rezerwatu przyrody pod kątem zgodności z podziałem administracyjnym oraz aktem prawnym wyznaczającym jego granicę,
  - analiza dostępnych danych literaturowych, prac naukowych (magisterskich, doktoranckich).
  - analizę dotychczas stwierdzonych zagrożeń, zaplanowanych i wykonanych zabiegów ochronnych i obowiązującego dotychczas sposobu ochrony, udostępnienia na potrzeby wykonania planu prac terenowych.
- b) prace terenowe,
- c) opracowanie wstępnej wersji projektu planu ochrony rezerwatu wraz z koncepcją jego ochrony, propozycjami zmian celu, granicy i klasyfikacji na potrzeby spotkania z przedstawicielami RDOŚ. – wersja elektroniczna,
- d) spotkanie wykonawcy, przedstawicieli RDOŚ, przedstawicieli właścicieli gruntów, w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
- e) opracowanie i przekazanie ostatecznej wersji projektu planu ochrony: 2 wydrukowane i oprawione (w sposób jak najbardziej przyjazny środowisku).